SỐ THỨ 1468 — NGÀY THỨ TƯ 8 FÉVRIER 1922 — NĂM THỨ MƯỜI

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 111

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ: 0$02

	HANOI					
	Đến lấy báo tại bản-quán hoặc tại các hàng có lĩnh bán lẻ	Người đem đến nhà	Gửi sở dây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	9$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

F.-H. SCHNEIDER, *Fondateur*
NGUYỄN-VĂN-VĨNH, *Directeur gérant*

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page:
Une seule insertion. . . . 0$80 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . 0$18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Đường hỏa-xa Vinh-Đông-hà ích lợi cho những xứ nào?

Đường hỏa xa Vinh — Đông hà ích lợi cho những xứ nào? — Từ khi có tin Chính-phủ đặt cuộc công-thải để lấy tiền làm nốt con đường hỏa-xa Vinh — Đông-hà thì đồng bang ta hẳn đã nhiều người tự mình hỏi mình câu ấy. Vậy ta thử xét xem câu hỏi ấy nay nên đáp lại thế nào cho đúng. Trước nhất xin nói rằng đường hỏa xa Vinh — Đông-hà làm xong, thì cuộc thương-mại của Bắc bộ xứ Trung-kỳ sẽ phấn-khởi lên nhiều, và sự giao thông của Bắc-kỳ với Trung kỳ bộ xứ Trung-kỳ sẽ được tiện-lợi hơn nữa.

Thực thế, đường hỏa-xa Vinh — Đông-hà làm xong, thì từ Hà-nội đến Huế, đi lại sẽ được nhanh chóng, mà phí-tổn cũng đỡ được nhiều, người vãng phản ra vào tất đông hơn, mà sự buôn bán làm lụng cũng dễ hơn trước. Thành Huế nhờ thế mà dân số càng ngày càng đông hơn, sự buôn-bán cũng càng ngày càng thêm sầm uất phồn thịnh. Từ ngày Đại-pháp sang bảo hộ nước ta, mà Nam-kỳ thì trở nên là một xứ nông phố rất là phát đạt, Bắc-kỳ thì trở nên một xứ kỹ-nghệ rất là mở-mang, duy chỉ có xứ Trung-kỳ, tuy rằng gần chốn Đế-đô, thì nền nếp xưa vẫn giữ được nguyên như cũ, nhưng đứng về đường kỹ-nghệ thương-mại mà xét thì quả cũng có chậm hơn hai xứ kia. Đó chẳng phải là chỉ bởi vì sông núi hiểm trở, đường sá khó khăn, mà xứ bấy lâu nay xứ Trung-kỳ ta phải chịu kém đủ mọi đường như thế dư? Ta hãy xem như miền Hương khê ruộng nương còn biết bao là nơi bỏ hoang, mà những nơi ấy đất cát lại rất tốt, cà phê, chè, dứa, toàn là những giống rất thích-nghi. Ngoài những đất cát bỏ hoang hoài đi ấy, lại còn bao nhiêu là rừng núi mông mênh cũng đành bỏ mà không thu được tận lợi. Nhân dân ở miền bờ sông Ngân-sơn, kể cũng trù-mật, nhưng phần nhiều cũng được đủ ăn, nên nhân công rất là hiếm hoi, không có người mà mở mang địa lợi. Ấy thế mà cách đây có 75 kilo mètres là tỉnh Nghệ-an, thì dân số lại đông đúc quá mà phần nhiều lại nghèo, không đủ công việc mà làm lụng kiếm ăn. Xưa nay từ Nghệ-an vào Hương-khê, nhân dân thường đi đò, có khi mất ba bốn ngày mới tới, thật rất khó khăn mà lại tốn kém. Khi nào đường hỏa-xa làm xong, thì 75 kilomètres chỉ mất độ hai giờ rưỡi đồng hồ, mà tiền cước hạng tư chỉ độ giảm sáu hào là cùng, thì chắc là nhân-công đi lại cũng dễ, mà sự đem nhân-công ngoài Bắc vào làm lụng trong Nam cũng sẽ khởi điểm từ đây vậy.

Ta xem một việc thí dụ ấy thì biết đường hỏa-xa Vinh — Đông-hà ích lợi cho Trung-bộ xứ Trung-kỳ lắm vậy; nhưng ngoài xứ Trung-kỳ là nơi được lợi nhiều hơn cả, thì đường hỏa xa Vinh — Đông-hà lại còn ích lợi cho xứ Ai lao nữa. Xứ Ai lao thực là một cái kho thiên nhiên vô cùng tận, nào nông-sản, lâm-sản, khoáng-sản không thiếu thức gì, người Ai-lao lười biếng không chịu thương chịu khó, cho nên người Nam ta sang đó làm thợ thuyền hay buôn bán kiếm ăn rất dễ. Hiện nay từ Vinh đến Thakhet, và từ Đông-hà đến Savannakhet đã làm có hai đường đi sang Ai-lao. Người Nam ở vùng Vinh và Đông-hà nhiều người sang Ai-lao mà sinh cơ lập nghiệp. Khi nào đường hỏa xa Vinh — Đông hà làm xong, thì từ Bắc-kỳ Trung châu và vùng Nghệ-an là hai chỗ nhân-công rất sẵn, nhờ có đường hỏa xa mới ấy, đi đến hai con đường trên kia được tiện hơn, chắc là số người di-cư sang Ai lao bây giờ sẽ đông hơn bây giờ nhiều. Ai-lao bấy nay phải cái cảnh nghèo khó, nay mai nhân công được sẵn thêm thì lo gì chẳng chóng giàu có thịnh vượng hơn trước.

Ấy là nói về xứ Ai-lao. Đối với Nam-kỳ đường hỏa xa Vinh — Đông-hà cũng không phải là không có lợi. Ai cũng biết rằng Nam-kỳ là nơi ruộng đất phì nhiêu nhưng hiếm vì nhân-công lại không đủ mà khai-thác cho hết nguồn lợi. Ấy thế mà ở ngoài Bắc ta thì nhân công dư-dật, ruộng nương không đủ mà làm. Nếu đường sá từ Nam chí Bắc mà giao thông với nhau được tiện lợi, nhân công ngoài Bắc chở vào trong Nam được thảnh thơi, thì thực ích lợi cả cho trong Nam ngoài Bắc ta lắm. Cứ như bây giờ thì nhân công ở Bắc vào trong Nam phải đi tàu thủy bốn ngày, đến khi đường hỏa xa Vinh — Đông hà làm xong thì chỉ còn đi tàu thủy có hai ngày mà thôi, nghĩa là chỉ còn phải đi tàu thủy từ Tourane đến Nha trang. Đó là nói về những hạng thợ thuyền phu phen, chứ các nhà buôn bán hay là các nhà du lịch, xưa nay vẫn đi ô-tô thì lại tiện lợi lắm. Hiện nay từ Nam chí Bắc phải đi ô-tô mất 950 km, sau này đường hỏa-xa đặt xong chỉ còn phải đi ô-tô có 650 km mà thôi. Vậy đường hỏa-xa Vinh — Đông hà có ích lợi cho Nam-kỳ là thế. Nói tóm lại, đường hỏa-xa Vinh — Đông-hà ích-lợi cho cả Nam Trung Bắc tam kỳ, mà cả xứ Ai lao cũng được nhờ một phần lớn về con đường ấy nữa.

Vậy đồng-bang ta ơi, ai là người có công tâm nghĩa-khí cũng nên hết sức mà tán thành cho cuộc công-thải này được thành công. Người có nhiều thì mua trái phiếu cho nhiều, người có ít thì mua ít; vì mua trái-phiếu lần này chẳng những lợi riêng cho mình như bản quán đã bày tỏ trên tờ báo này trong mấy kỳ trước, nhưng lại còn lợi cho nền kinh-tế nước nhà nhiều lắm kia. Ai ơi nên cố!

B. Q.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris ngày 5 Février 1922

Cuộc hội-nghị Washington

Hội-đồng Washington đồng thanh ưng chuẩn bản giao-ước về các vấn-đề Thái bình dương. Bản giao-ước về việc tôn trọng các quyền tối thượng của Trung-hoa về việc bảo toàn bờ cõi của Trung-hoa, cái chủ-nghĩa khai phóng môn hộ, và việc liệt-quốc bình quyền tại Trung hoa.

Việc nước Nhật-bản

Tin Tokio. — Tuyết lở xuống lấp kín hẳn một chuyến hỏa xa tại nhà ga Itoigava. Chết mất 110 người. Còn người bị thương nhiều lắm.

VÔ TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 7 Février 1922

Kỷ-niệm ông Molière

Nguyên năm một nghìn sáu trăm năm bọn con hát của ông Molière được sắc phong làm bọn con hát của nhà vua tại Saint Germain nên hôm chủ-nhật mới rồi, hội Comité français có diễn hai tích Femmes savantes, và Précieuses Ridicules ở đấy để kỷ-niệm cái việc ấy.

Đức Giáo hoàng mới

Giáo-chúa Ratti, giám-mục nhất đẳng ở Milan, nguyên sứ-thần của ... Giáo-hoàng sáng hôm thứ hai. Đức Giáo-chúa Bisleti tuyên bố tin mừng cho công chúng tại bao lơn chính trên điện Giáo-hoàng. Đức Giáo-hoàng làm phép ban phúc tại gian ngoài nhà thờ chánh. Trước cửa nhà thờ chánh người đứng đen nghịt. Công chúng hoan hô, và quân lính nước Ý bồng súng chào. Đức Giáo-hoàng mới đặt hiệu là Pie XI.

Báo *Intransigeant* có nói: Tuy rằng đức Giáo-hoàng mới sẽ tuân cái thói di-truyền về việc ngoại giao của Léon XIII, nhưng đức Giáo-hoàng mới đặt hiệu là Pie XI, là ý ngài muốn tỏ rằng ngài chẳng những chuyên trọng về đàng ngoại giao, mà ngài lại chuyên trọng về đường tôn-giáo nữa. Báo ấy lại nói: Giáo chúa Ratti trúng-cử, chắc là có các giáo chúa nước Pháp, và nước Ba-lan trợ lực cho. Các báo-chương Đức xuất bản ngày chủ nhật mới rồi có nói: dẫu các giáo-chúa nước Đức phần nhiều theo cái chủ-nghĩa tự do, nhưng có lẽ các giáo chúa ấy không bỏ phiếu cho giáo-chúa Ratti

Báo *Les Débats* nói: Giáo-hoàng mới sở dĩ đặt hiệu là Pie XI, chắc là để tỏ lòng ghi-ân đức giáo-hoàng Pie X trước kia đã triệu ngài đến La-mã. Đức giáo-hoàng mới này là một nhà đại học thức. Trong việc ngoại giao, chắc ngài dùng một cái thái độ ôn-hòa, mà cái chánh sách của ngài, thì chắc là hòa hiếu với chánh-phủ nước Ý. Báo *Le Temps* nói: Cái chánh sách đối với nước Pháp, chắc là đức Giáo-hoàng mới sẽ theo cái chánh-sách của các đức Giáo-hoàng trước.

Quan Thống chế Joffre tại Nhật-bản

Khắp các dân đang đến hoan nghênh quan Thống-chế Joffre. Nghị-viện nước Nhật đồng thanh đầu phiếu ưng chuẩn một bản an-văn tỏ tình thân-ái với nước Pháp. Ngày hôm thứ hai quan Thống-chế đến Kioto, là nơi cung điện cũ của các đức vua Nhật.

Việc nước Hoa-kỳ

Sáng hôm thứ hai, hội đồng Washington đã hội-nghị kỳ giải-tán.

Hôm thứ bảy, hội-đồng đồng thanh ưng chuẩn bản giao-ước của chín nước nói về các vấn-đề đại trương quan hệ về nước Trung-hoa. Đoạn quan thủ-tướng Hughes đọc bài báo-cáo của Trung hoa nói rằng Trung-hoa không nhượng một phần hải-phận nào cho một nước nào cả. Hội-đồng ưng chuẩn việc ở các cửa bể và ở các hải-quan Trung-hoa cũng thu một thứ thuế thương-chánh đều nhau. Hội-đồng đã nghe đọc lời bá-cáo của Nhật bản, của Trung-hoa, và của Hoa-kỳ về hai mươi mốt điều khoản của Nhật bản yêu-cầu Trung-hoa trong năm 1918. Hội đồng ưng cho ghi những lời bá cáo ấy vào trong biên-bản. Đoạn ... M. Shiderhara bá cáo tại hội đồng coi việc Viễn-đông rằng Nhật-bản đóng quân ở Tây-bá-lợi-á, cái mục-đích là bảo hộ tính mệnh và quyền-lợi của dân Nhật di cư ở đó, bao giờ Nhật-bản cũng trọng cái quyền tối-thượng của chánh-phủ Nga, và hễ khi nào tiện, thì Nhật sẽ rút quân về. Sau hội-đồng lại ưng chuẩn lời của M. Blihu Root xin cử một hội đồng xét các luật-pháp chiến-tranh về phương diện liệt quốc. M. Hughes có đọc diễn văn khen ngợi những kết quả của hội-đồng đã gây được.

Các báo quán Hoa-kỳ cũng khen ngợi công việc của hội-đồng chế hạn quân bị.

Bài diễn-thuyết của quan Sarraut đọc ở hội đồng kỳ trước, dư luận rất hoan-nghênh.

Một tin về Đông pháp

... một đường hỏa xa từ sông Cửu-long ra đến bể. Khi nào có đường hỏa xa ấy, thì từ sông Cửu-long đến Haiphong chỉ mất 24 giờ đồng-hồ, mà những sản-vật của Ai-lao sẽ có đường tiện-lợi chở ra ngoài, và xứ Ai-lao nhờ đó mà phát-đạt lên được.

Quốc trái Đại pháp: 3 %. 75,90. — 4 %. 1918 84,25. — 8 %. 78,95. — 8 %. 1920 92,75. — 6 %. 1920 94.

Cái chủ nghĩa «lao động thần thánh» ở các nước Âu Mỹ ngày nay

Phàm một cái lý-thuyết hay một cái chủ-nghĩa gì phát sinh, thường có một hạng người vô-ý-thức hiểu lầm mà thiên lệch thành ra có tệ; lệ như cái chủ-nghĩa «bình đẳng» có kẻ hiểu lầm mà làm những chuyện bại lý thương luân, cái chủ-nghĩa «tự do», có kẻ hiểu lầm mà làm những sự du nhàn đãng kiểm, cái chủ-nghĩa «lạc lợi», có kẻ hiểu lầm mà đến nỗi túng dục vong thân, cái chủ-nghĩa «cạnh tranh», có kẻ hiểu lầm mà sinh ra hại nhân ích kỷ. Hiện nay các nước bên Âu Mỹ thịnh xướng cái thuyết «lao động là thần thánh», đã có người tưởng lầm hai tiếng «lao động» chỉ dùng để chỉ những người đi cày đi cuốc, đi khiêng đi gánh, làm thợ làm thuyền, những người ấy là những ông thần ông thánh cả, mà công việc họ làm mới thật là sự nghiệp thần thánh; như thế là hiểu lầm cái chính nghĩa lao động là thần thánh cả.

Nói lao động là thần thánh nên tự hỏi vì cớ gì mà người ta qui-trọng lao động đến nỗi tôn là thần thánh, há chẳng phải vì lao động có cái năng-lực sinh sản du? mà cái năng-lực sinh sản tại làm sao đáng quí? há chẳng phải vì cái hạnh phúc và sự tiến-hóa của loài người đều nhờ về cái năng-lực sinh sản du? như trong một nước mà không có người lao-động thì không sinh sản gì được cả, không sinh sản gì được thì quốc-gia ấy quyết không sinh-tồn, hoặc là số người lao động giảm ít thì cái năng-lực sinh sản tất cũng giảm ít mất nhiều, cái năng-lực sinh sản đã giảm ít mất nhiều thì dù quốc-gia ấy có thời thoi thóp sinh-tồn, cũng không mong gì thịnh vượng được; cho nên cái năng-lực sinh sản là rất có quan hệ đến hạnh-phúc và sự tiến-hóa của loài người, mà lao động làm cho sinh sản được gia tăng, cho là cái sự nghiệp ở đời rất cao quí; chúng ta cực lực đề xướng lao động, tôn trọng lao động là vì lẽ thế; nói trái lại tức là chúng ta cực lực phản đối những kẻ ăn dưng ngồi rồi, không làm được chuyện gì có bổ ích đến cái hạnh phúc và sự tiến hóa của loài người vậy; chẳng những chúng ta tưởng lệ những người chịu lao động mà bài ... cũng trong một hạng người lao động, ta lại coi những nghề lao động có năng-lực sinh sản lớn quí hơn là những nghề lao-động có năng lực sinh sản nhỏ. Ông Carver là giáo-sư khoa học kinh-tế ở trường đại học Harvard bên nước Mỹ nói: «Một ông giáo-sư trường đại-học đến tuổi già yếu, cái công-phu giáo thụ đối với trường đại học không được trọng yếu bằng cái vị-trí của mình, thì về hưu sớm phải hơn» Suy thế thì biết vô luận về nghề lao động gì, đáng quí hay là không đáng quí toàn coi ở cái sự sinh sản có cùng không hay là nhiều cùng ít; nếu không sinh sản được thì là nhọc mà không công, chẳng đáng quí, nếu sinh sản được ít thì sở đắc không bù với sở thất; cũng không đáng quí gì. Những người tưởng lầm như trên kia đã nói, thử hỏi cái năng-lực sinh sản làm bổ ích cho hạnh phúc và sự tiến hóa của loài bùn, dẫn tất mặt lời đó chuyện có hay sao? còn các nghề khác như những nhà học-vấn, những nhà phát-minh, những nhà trước-thuật, những nhà giáo-dục v. v. lại không phải là lao động hay sao? lại không làm bổ ích cho hạnh phúc và sự tiến hóa của loài người hơn hay sao? Đây hãy tiết lục mấy lời của ông giáo Carver bình luận các giáo-sĩ bên Âu-châu như sau này, ta cứ suy một nghề ấy thì đủ biết các nghề khác nữa. Ông nói: «Những người đi du lịch các miền Nam-bộ Âu-châu thấy nhiều giáo-sĩ quá, mà những người giáo-sĩ ấy lại có lắm người tài năng giỏi, tất nhiên sinh một cái cảm tưởng rằng cái tài năng những người như thế mà không thi thố ra cái công nghiệp trong xã hội, chỉ lủi thủi đi truyền giáo ở các nơi cùng tịch, thật là nhân tài trong xã-hội tiêu hao mất nhiều quá; nhưng mở coi cái lịch-sử tiến hóa của loài người; nhưng ông giáo-sĩ đời ... đem những tư tưởng học thức và thu thái văn hóa của các dân-tộc khác mà truyền bá vào Âu-châu để gây thành được cái văn-minh Âu-châu ngày nay, cái công lao rõ rệt ấy không bao giờ quên được; bây giờ những giáo-sĩ các miền Nam-bộ đương ra sức khai hóa những man-tộc ở Bắc-bộ Âu châu, công đó cũng đủ khiến cho toàn thể loài người tôn trọng vậy».

Nói cho phải, tiếng «lao-động» là gồm cả những hạng người ra công khó nhọc mà làm cho bổ ích cái hạnh phúc và cuộc tiến-hóa của loài người, chẳng những người lao lực là lao động mà người lao tâm cũng là lao động; hai hạng người ấy bao giờ cũng phải nương tựa vào nhau, giúm giúp lẫn nhau; ta không có thể nói hạng người này là thần thánh còn hạng người kia là không thần thánh; ta cũng nên phân biệt người nào là có bổ ích cùng không bổ ích, bổ ích nhiều hay bổ ích ít, dù lao tâm hay lao lực cũng vậy; nếu xét đến cái hạnh phúc và cuộc tiến hóa của loài người mà không bổ ích được chút nào hay lại làm cho phương-hại nữa thì lao động mà làm chi, kẻ con biến không phải là không lao tâm, quân đạo tặc không phải là không lao-lực; nếu cứ bảo lao động là thần thánh, thì những phường con-biến đạo tặc cũng gọi là thần thánh được cả hay sao?

N. T. C.

Cái chương-trình cải cách về sự giáo-dục tiểu-học ở nước Anh

Gần đây ở nước Anh thịnh xướng cái nghị giáo-dục cải lương, các đoàn-thể giáo-dục đương trù bị tiến hành, trong cái chương-trình cải cách, chú-trọng nhất về sự giáo-dục tiểu-học. Hiện cái phương-châm cải cách đã ...

Cái mục-đích tiểu-học là cốt dạy cho trẻ-con dự bị cái tư-cách thành nhân, khiến cho nó có đủ cái tri-thức công-tác hoặc thuộc về não-lực, hoặc thuộc về thủ-nghệ, dưỡng thành cái nhân-cách ưu-mỹ, gây dựng cái cơ-sở cao-đẳng giáo-dục về sau cho nó. Cứ cái mục đích ấy thì khóa-trình tiểu-học phải chia làm hai thứ: một là khóa trình cơ-bản, hai là khóa-trình bổ-tập.

Khóa-trình cơ-bản chia làm thể-thao, đọc sách làm văn và tập toán. Khóa-trình bổ-tập chia làm khoa thủ-công, khoa văn học và lịch sử, khoa hội-họa và âm nhạc, khoa địa-lý học sinh-vật học và tự nhiên khoa học.

Những khóa-trình cơ-bản học về buổi sáng phải học ở trong lớp, những điểm số nhiều ít và thứ bậc trên dưới đều lấy mấy món khóa-trình ấy làm tiêu chuẩn, các thầy giáo dạy mấy món ấy phải dùng phương-kỳ càng nghiêm nhặt. Những khóa-trình bổ tập thì để tùy ý học-trò thích món nào thì học món ấy, mà đã học thì phải học cho chuyên. học về buổi chiều, thầy giáo chỉ phải dạy bảo những điều nhu-yếu mà không cần phải đốc trách lắm, học-trò ai nấy theo cái tính sở thích của mình, có được lúc nào thì giờ rồi rảnh thì tự-do nghiên cứu tập rèn lấy.

Niên hạn ở tiểu-học định là bảy năm; những món khóa-trình ấy thích dụng được đến năm thứ sáu, nhưng thâm thiển khó dễ cũng phải tùy từng bậc mỗi năm mỗi khác; đến năm thứ bảy thì khóa-trình phải thay đổi hẳn, vì năm ấy là năm học-trò tốt-nghiệp ra trường, có người định theo lên lớp học trên, có người vì tư-chất cảnh-ngộ kém không thể theo học được nữa mà phải đi chọn nghiệp mưu sinh; vì thế cái khóa-trình năm ấy phải theo từng hạng người mà dạy cho thích hợp với cái chí nguyện của nó: về những người định ra chọn nghiệp mưu sinh thì phải theo cái tình-hình trong địa-phương hoặc nghĩ về nghề nông, nghề công hay nghề thương mà định cái khoa-trình cho học-trò có cái tri thức dự bị về nghề ấy; về những người định theo lên lớp học trên thì lựa ai định vào trường học nào mà định cái khóa-trình cho học-trò có cái học-vấn thông thường về môn học ấy.

Phép dạy đại lược như thế, nhưng có một điều phải chú ý nhất là cái vấn-đề tư-cách các ông giáo sư; vì cái trách-nhiệm các ông giáo-sư tiểu-học rất là lớn lao, không những về kỹ-năng tri-thức là người hướng-đạo cho học trò, mà đến phẩm tính nhân cách của học-trò cũng đều lấy các ông giáo-sư làm khuôn mẫu; cho nên lựa chọn các ông giáo-sư phải cần được những người nhân cách cao-thượng, phẩm hạnh thuần-chính, kỹ thuật tinh chuyên, biện sự sốt sắng, thì mới cảm hóa nên tập được học trò; đến như các ông giáo sư bổ-tập đối với cái học-

Nam bắc xưa cách xa
Muốn cho như một nhà
Phải nên mua quốc-trái
Làm nối đường hỏa-xa

khóa mình dạy phải thật có cái tài chuyên môn, như dạy về thì mời các tay danh họa, dạy thổ-công thì mời các nhà xảo-công ; nếu không phải là những người chuyên môn, thì tự mình đối với cái học khóa đó đã chẳng có hứng thú gì, còn khiến gợi cái hứng-thú học-trò chịu nghiên cứu luyện tập sao được.

Ấy cái chương-trình cải-cách về sự giáo-dục tiểu-học ở nước Anh đã quyết định như thế. Sự giáo-dục tiểu-học ở nước ta cũng chính đương là một cái vấn-đề khẩn-yếu ; mà cứ cái tình-hình hiện thời, thì tư-cách các ông giáo sư cũng còn cần phải cải lương nhiều lắm. Mong những nhà có trách-nhiệm giáo-dục nên chú ý coi.

T. H.

Đường sắt Vinh — Đông-hà
Lợi lớn của dân ta.
Muốn chóng hưởng lợi ấy
Kíp nên bỏ vốn ra.

VĂN UYỂN

Thơ khuyến trẻ học

XX

Con cháu rồng tiên chẳng phải hèn.
Cũng nên ra sức học đua chen.
Nghìn phương ai mạnh bằng phương học

XXI

Sự học ngày nay học thực hành.
Trăm nghề đều học để đua tranh.
Không như khi trước rang đài hảo.
Bước chết nhan nào học vị danh !

XXII

Mẹ cha nuôi học biết bao công.
Cố học cho hay kẻo phụ lòng.
Báo đáp bề sâu trời rộng rãi.
Lẽ nào chạy nhằm với chơi không.

XXIII

Cái kho vô tận của trời chung.
Tranh lấy phần hơn nữa khôn cùng.
Sự học thực như thìa khóa mở.
Mở bao nhiêu cửa cũng là bung.

XXIV

Trống, chuông kia nọ dành là kêu.
Ta học chăm chỉ-n lấy rõ nhiều.
Ai hỏi đặt câu liền đáp lại.
Tiếng vang tiếng ngọc quí bao nhiêu.

XXV

Tàu ngầm lặn thăm, máy bay khơi.
Phi cũng phải xe nghĩ mực cười.
Lên xe xuống máy cũng thanh thơi.

XXVI

Bốn nghìn năm lẻ nước Nam ta.
Con cháu rồng tiên vẫn một nhà.
Nay cố học theo thầy chỉ lối.
Về đài kia cũng ngo đều ra.

XXVII

Ngày mai, ngày mai, lại ngày mai.
Nếu nà lần khan học hóa sai.
Học cốt làm ngay là chính giới.
Thì giờ kia ca đợi gì ai.

XXVIII

Ô hay càng học lại càng vui.
Trò chuyện xưa nay đủ mọi mùi.
Mở quyển sách ra là thú vị.
Trách ai không học chịu lòa dai.

Ai không mua vé Quốc trái là để hôm-hỉnh về sau. Thấy người ta trúng số được tiền, mình không được, của vào tay người, ấy mới

XXIX

Đang lúc đầy xanh cỏ học hành.
Quyện vàng lần lữa suốt năm canh.
Chôi Hằng mầm Lạc chăm non vội.
Quả quá hoa hoa trìu nặng cành

XXX

Sự học kia như sự chở thuyền.
Tay chèo tay lái phải cho chuyên.
Nhưng khi ngược nước càng nên cố.
Trễ nải thôi trôi sự xuống liền.

XXXI

Ta xem đàn ngựa lác đua thi.
Hăng hái lên nhẹu lẽ lại phi
Sự học cũng như trường đấu mã
Phải nên tranh giải nhất cùng nhi.

(Cha-sữa) Đinh-gia-Hân.

Mua phiếu năm mươi nguyên.
May ra được ngàn muốn.
Vốn ít mà nhiều lãi.
Làm giàu thế mới khôn.

HÀI ĐÀM

Lày Kiều

Chàng ro qua chốn bồng-lâu, bắt nhân-tình với một ả thờ thẩn mấy trăng. Ngày kia phải thuyền đi nơi khác, viết thư thăm ả, trong thư có lấy Kiều :

Mợ ơi, mợ yên quí tôi ơi,
Lẩn lẩn tháng tròn ngày qua
Nỗi gần nào biết đường xa thế nào.
Thôi thì mợ cứ :
Cho đành lòng kẻ chân mây cuối trời
vân vân
Ông-viễn-kinh.

Đường sắt đã trù liệu.
Tiền làm thiếu sáu triệu
Làm xong lợi vô cùng
Ta kíp nên mua phiếu.

VIỆC HANOI

Vô Saigon. — Đến ngày mai quan *Docteur* Cognacq sẽ xuống Haiphong để xuống tàu *Cap Arcona* vô Saigon nhận chức Thống-đốc Nam-kỳ

Ông Trần-đình-Thảo là thư ký riêng của ngài cũng đi chuyến tàu ấy.

Khảo-sát đường xe lửa Vinh Đông-hà. — Bản quán cuộ nhiệm lửa thứ nhất vô Vinh sáng hôm nay để khảo sát về việc làm đường xe lửa từ Vinh đi Đông-hà Chừng mười hôm mới về. Có lẽ ông Vinh đi cả miền Lao-bao.

Tòa án Thương-mại. — Sáng hôm qua, tại phòng Thương-mại Hanoi đã bầu cử lấy hai nhà thương mại Tây sung chức hội-viên thực thụ tại Tòa án Thương-mại Hanoi và bốn nhà sung chức hội-viên dự khuyết. Số người dự bầu là 157 Số người đi bầu là 65. Số người gửi thư đến bầu là 19. Số phiếu được bầu là 34.

Những ông được bầu là :

Hội-viên thực-thụ :

MM. Dubosc 61 phiếu ;
Levée 57 —

Hội-viên dự khuyết :

MM. Perroud 62 phiếu ;
Aviat 60 —
Ribevre 58 —
Grawitz 53 —

Đấu-xảo Marseille. — Điều thứ 2 trong nghị-định ngày 16 Janvier 1922 về việc cấp lương bổng cho các linh khố xanh đi Đấu-xảo Marseille thì nay đổi lại như sau này :

Điều thứ hai. — Các khoản chi tiêu thuộc về lương bổng, vận-tải nhà ở và cơm ăn cho các linh khố-xanh đi Đấu-xảo Marseille thì sẽ tính vào số dự-toán chung của Đông-pháp (mục Đấu-xảo) ; còn như tiền phụ cấp phát cho lúc sắp xuống tàu và khoản lương tháng cấp cho gia-quyến ở nhà thì tính vào số dự toán riêng của các xứ.

Đường giây nói thông đi các tỉnh. — Nhờ về các máy mới ở bên Pháp mới chở sang mà đường giây nói thông đi các tỉnh nay đã sửa sang được chỉnh đốn hơn trước.

Từ ngày mồng 6 Février việc thông tin đi Haiphong Đồsơn, Nam-định, Hải-dương đã dễ hơn trước.

Khi các nhà nghỉ mát của phủ Toàn-quyền ở Tam đảo làm xong thì chắc cũng có đường giây nói mắc từ Tam-đảo về đến Hanoi. Hiện nay ở Tam-đảo cũng có đường giây nói rồi, nhưng chỉ thông tin được với Tòa-sứ Vĩnh-yên mà thôi.

Quan lại thuyên chuyển. — M. Lê-đình-Lục, tri phủ hạng nhì, trước có nghị định đổi đi phủ Hoài đức, mà chưa đi thì nay lại đổi đi Thường-tín. M. Bùi-phát Tường, tri phủ hạng [illegible] đổi đi Thường-tín, nay lại đổi đi Hoài-đức.

Mua phiếu quốc-trái, vừa chắc có lợi phần, lại hết bần-phận làm nghĩa-dân, chẳng hơn đem tiền đánh bạc thua bạc khổ thân, lại phải chịu tiếng là bác thằng bần.

Trường Sư-phạm. — Kể từ ngày 1er Février trở đi, các học-sinh từ năm thứ ba và thứ tư trường Sư-phạm nam giáo-sư sẽ được ăn ở tại trường mà không phải trả tiền.

Vậy từ ngày kỳ trở đi, số học bổng 8 đồng một tháng xưa nay vẫn cấp cho học-sinh hai năm ấy thì nay bãi đi.

M. Trần-văn-Vinh được bổ làm giám-thị phụ hiện tại trong Sư-phạm nianoi kể từ ngày 1er Février 1922.

Cần một người vú đỏ trẻ con (bonne) biết ít nhiều tiếng tây — Ăn bận sạch sẽ — Lương cao —

Hỏi tại bản quán 3213

Ngạch học chính. — MM. Ng-v-Can, Phạm-huy-Kinh và Phạm huy-Ngôi có bằng Sơ-học Pháp-Việt được bổ trợ giáo tập sự.

M. Ng-văn Đạo trợ giáo tập sự nay được tử chức.

Ngạch thừa phái. — M. Ng hữu Du thừa phái hạng nhất ở Bắc-ninh mới được bổ thông-phán hạng nhì Napé và nay đổi đi Hà-nam nữa.

Ngạch lính cơ. — M. Đoàn-đức-Xương, cai lính cơ quản làng Hòa-hy tổng Đôn-lương huyện Cát-hải (Quảng-yên) nay được quyền sung suất-đội tại Quảng-yên thay cho M. Đặng-v-Thản từ chức

Thị phi khéo đặt nên điều. — Bản quán tiếp được bài này, vậy cứ nguyên văn đăng báo :

Tôi xem trong một tờ báo kia thấy có bài lai cảo nói về việc cô con gái ông phán nọ kế duyên với cậu con trai ông thương mại kia. Vì cha mẹ ép uổng, nên hôm tết có phẫn chí ra đi. Chuyện ấy thật không có, hiện hôm tết tôi có vào chơi nhà ông phán thì thấy cả có con gái ông về chơi nhà thật, mà có ấy xưa nay vốn là người đứng đắn nết na, không hề có tai tiếng gì bao giờ. Thế mà họ khéo thêu dệt ra những chuyện không đâu để phạm đến danh dự người ta. Ôi ! một lời đã lỡ nói ra, dẫn rằng bốn ngựa đề mà đuổi theo. Nên trước khi cất bút viết một chuyện gì muốn công bố cho thiên hạ biết, thì phải nên suy đi xét lại, xem có nên không, có chính đáng không, thì hãy viết, chứ cứ nhằm mắt mà viết liều thì không những là lỗi đến danh dự người mà mình cũng bị người khinh lại là kẻ ăn ốc nói mò. Tôi viết mấy lời đây là vì lẽ công bằng, không có ý thiên vị ai cả. Xin ai có thói xấu ấy thì chừa đi.

Hàn-ngọc-Lan lai cảo.

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Sở Chiếu-bóng (Service cinématographique) ở phủ Toàn-quyền cần một người vận máy xe 6-tô thực giỏi. Xe máy hiệu « Peugeot » 20/30.

Ai có bằng thì đến mà xin. Lương sẽ định theo công-việc làm.

3210

Cần cẩn. — Xin có lời kính cáo để các ngài biết cho rằng quyển thứ 22 truyện *Ba người Ngự-lâm Pháo-thủ* và quyển *Ấy ai hẹn ngọc, thề vàng* mới in xong. Vậy ngài nào ở xa muốn mua thì xin cứ viết thư cho bủa quản-lý của nhà in bản quán như sau này :

M. Bùi-trần-Thiên
63, *Rue du Coton, Hanoi*

Này, làm thế nào cho chóng giàu bây giờ ? — Ấy, nay mai có quốc-trái, đem tiền ra mua, mười hôm nữa, mười hôm nữa có năm chục. May ra vận tấy, rút số trúng hàng ngàn hàng muôn, đã vì nghĩa lại có

Muốn hỏi ý-kiến các bạn độc giả. — Xin có lời ba-cáo để các độc-giả biết rằng : Ông Đỗ-Mục định dịch bộ tiểu thuyết « *Tái-sinh-duyên* » là sự-tích *Mạnh-lệ-quân*. Là một người nữ-sĩ có nhan-sắc, có học-vấn, mà lại giữ được đủ trung hiếu tiết nghĩa. Sau ăn mặc giả trai, thi đỗ trạng-nguyên, làm đến tể-tướng, thật là một bộ tiểu-thuyết rất lý-thú trong các pho tiểu-thuyết tầu. Bộ tiểu-thuyết này in ra từng tập, lựa theo một kiểu sách nào cho tay cầm vừa tiện. Ngài nào muốn mua, xin viết thư ngay cho ông Đỗ-Mục Trung-Bắc Tân-Văn Hanoi, để khi in được tập nào, sẽ lần-lượt mà gửi tiếp theo. Vì muốn biết trước số người mua bao nhiêu, để liệu ấn-hành, kẻo nữa chừng mà các ngài đòi mua, nhiều khi không đủ sách bán. Hễ được nhiều Ngài viết thư về, sẽ bắt đầu dịch ngay.

Du dăng. — Ng-văn Sinh 17 tuổi, Ng-văn-Bảo 17 tuổi, vô gia cư, vô nghề nghiệp, đi du dăng, đều phải bắt giải vào Tòa án.

Đánh chết người. — Theo tờ trình của quan dự-thẩm Tòa-án Hà-đông, sở Cẩm đã cho xét về một việc đánh nhau chết người.

Mấy việc trộm đã xét lại. — Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi, sở Cẩm đã cho xét lại về việc chú Jou-Tay ở hàng Buồm số 77 bị mất trộm 5062 đồng bạc và việc cô Lê-thị-Quý ở Sinh-từ số 31 bị người lừa mất những đồ nữ trang.

Tin vật. — Ng-văn-Đôi 37 tuổi, cu-li không thuê ở Gia-lâm bị bắt được quả tang ăn cắp một cái chiếu giá 2 đồng của Mme Hoàng-thị-Cung ở hàng Bông, số 18 đã phải giải vào Tòa án.

Ng-văn-Kế 29 tuổi, đầy tớ ở nhà 83 phố Tiénsin ăn cắp quần áo của cô Ng thị-Hai 19 tuổi cũng ở nhà ấy đã phải bắt giam để xét.

Ng-thị Cả 36 tuổi, khán đẻm ở ngõ Lương sử kiện tên Tr-v-Bách đỗ trẻ con đi mất.

M Ng-v-Can 29 tuổi, thư ký nhà ở đường 75 số 5 trình Cẩm rằng bị trộm lấy mất cái áo và đồ vật giá đáng 21p 10

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chùa Vẽ. — Chùa Vẽ vẫn có anh linh xưa nay, nhưng chỉ bởi xa thành phố và đường không tiện lợi nên ít người vãng cảnh. Từ tỉnh xuống chùa ước non 5 kilomètres, đi xe tay phải mất non một giờ. Chùa bằng trạnh ở ngay cạnh đường trông ra cửa Đèn-đô Mấy năm trước đây chưa có sở Hỏa học Viễn-đông thì đường đi từ U lạc xuống chùa còn bằng đất cả, nên xe cộ khó đi lại, mà lại quan ngại một điều nữa là một mặt sông nước mênh mông, thuyền bè thưa thớt ; một mặt thì đồng bãi bát ngát, nhà cửa làng mạc cách xa, nên chỉ những quảo gian phi dề lẩn lút ở bụi sú, bụi sậu rại ra quấy nhiễu khách đi đường. Bởi những cớ đó nên bao người thanh tâm mộ-đạo đành chịu không nàng vãng-lai lễ bái mà chùa gần đến cái cảnh hương lạnh khói tàn. Ông thầy già [illegible] có khi hàng tháng không thấy ai lại lễ phật cả » thì đã chừng ở đấy là một nơi am thanh cảnh tĩnh lắm vậy.

Song bước sang năm nay nhờ có con đường giải đá từ Sâu-kho xuống tới sở Hỏa-học để đi đi lại được và cũng không đến nỗi vắng vẻ như trước, nên đường dài chia ba đã được hai thì thấy từ hôm mồng một tết đến nay vô số thiện-nam tín-nữ xuống lễ bái sầm uất. Thậm chí cũ này mưa gió lắm lội là thế mà nhiều bà nhiều cô thành tâm chẳng quản rét mướt trực cả giầy dép lội bùn xuống chùa cầu lễ. Như thế thì chùa Vẽ sẽ có ngày cũng sầm uất như mấy chùa gần tỉnh vậy.

BẮC-NINH

Dịch trâu bò. — Đạo nghị-định ngày 18 Janvier 1922 định về việc dịch trâu bò trong hạt phủ Từ sơn thi nay thi hành khắp trong tỉnh Bắc-ninh

HÀ-ĐÔNG

Đụng phải ô-tô. — M. Thày là người coi sóc cho thuốc nhà thương chữa mắt luân chuyển ở Mỹ đức, hôm mồng bẻ tết ngồi xe tay đến bốp Kèn lhi bị một cái ô-tô đụng phải. Bánh xe sắt gãy tan tành. M. Thày ngã lăn xuống bị bánh xe hơi nhằm phải chân thì hiện đã khiêng ngay vào nhà-thương phục dược.

Ai đau mắt ? — Nhà-thương chữa mắt luân chuyển ở phố Mỹ-tức, hiện đã thuyên sang hạt Ứng-hòa từ hôm 30 tết, đóng tại đền Bách-linh gần trường Pháp - Việt Phủ lị. Nghe đâu sáng cho thuốc từ 8 giờ. Vậy thông-tin nói để bà con trong mười một tổng phủ Ứng hòa biết mà mang bệnh-nhân lại chữa Nhà-thương này không những là chỉ chữa mắt mà thôi, lại có phát thuốc bo, sốt ghẻ, lở. v. v. và may mai lại sắp khởi hành đi trồng đậu trong hạt nữa. Vậy ai có bệnh tật gì nhất là đau mắt thì kíp lên phủ mà chữa.

HƯNG-YÊN

Hạn ô-tô. — Chiều hôm mồng hai tết ông Vương-hữu-Tấu là em quan Tuần bản tỉnh đi xe ô tô cùng hai ông nữa và người tài xế, chẳng may xe đi gần đến nhà *Cercle* máy hỏng xe đỗ xuống hồ cách vệ đường chừng 4 thước tây. Chỉ có ông Tấu bị trọng thương và cả cái xe đè lên người, may sao lúc ấy hai ông kia và người tài-xế không việc gì cho nên nhảy ra cứu với các quí quan ở nhà *Cercle* thấy tiếng xe đổ, chạy ra cùng nhắc xe lên mà kéo được ông Tấu ra, chưa già chậm độ vài phút nữa thì khốn to. Tế hôm ấy đến nay ông Tấu phải nằm luôn dưỡng bệnh, các bạn hữu ông được tin ấy ai cũng vội đến hỏi thăm và chúc cho ông được chóng khỏi.

VIỆC KINH-ĐÔ

Chức Hiệp-tá bộ Học. — Ngày mồng 3 tháng giêng, Hoàng-hiệu thứ 7, hoàng thượng đang dự về việc Bộ-trưởng bộ Học đại ý như sau này :

Nhà-nước đặt ra sau bộ lệ đến có Bộ-trưởng để chuyên giữ việc Bộ, cốt theo học-giới tân trào. tại bắt chước theo học-giới của *phương Âu* phải đặt thêm bộ học để chế định những qui-trình việc học mới được toàn vẹn, chức Bộ trưởng bộ ấy tưởng khó

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

Quyển thứ 22
TRUYỆN
Ba người ngự-lâm pháo-thủ
NGUYỄN-VĂN-VĨNH *dịch nôm*
đã in xong bán tại bản-quán
Mỗi quyển 32 trang giá,... **0 $ 15**
Cước gửi :
1 hoặc 2 quyển gửi không 0.04 p. 0.08
3 — 4 — — 0.06 p. 0.10
5 — 6 — — 0.08 p. 0.12
Quyển thứ 23 sắp ra

N° 19

TRÀ-HOA-NỮ

(*La Dame aux Camélias*)

Truyện ngắn của ALEXANDRE DUMAS FILS
Dịch-giả : **Nguyễn-Hải**

. . . Nàng đẹp như sao băng, để khiến cho người ta chết mệt, từ cái điệu gây câu nàng cũng lại có duyên Tôi đứng tôi ngẫm nghĩa nàng, càng nhìn tôi lại càng say. Lúc bấy giờ trong lòng tôi nghĩ những gì, tôi cũng khó mà giảng được. Tôi được chứng rằng nàng không tha thiết gì, không iha-thiết đến một người trẻ tuổi, đẹp trai và giàu có, sẵn lòng phá hết cơ-nghiệp vì nàng. Tôi thấy vậy thì lòng tôi muốn quên được cả những lỗi của nàng về trước. Nàng có cái vẻ ngây dại như một gái còn trơ. Xem thế thì cái thói giăng-hoa của nàng hẳn còn vào lúc sơ khai. Xem cái dáng đi yểu điệu, cái hình dung óng-ả, hai lỗ mũi nở nang mà có sắc hồng hồng, cặp mắt to xung quanh điểm một quầng xanh xanh, thì đủ rõ nàng là một người tính chất đậm đà nồng nực, thường rất rác cái hương thơm khoái lạc quanh mình ; những người thế ấy, có khác nào như những lọ nhỏ phương Đông, đã nút chặt đến đâu, cũng để cho cái hương thơm sực nức ở trong xông được ra ngoài. Một đôi khi, trong cặp mắt *Các-nương* lại thấy lóng-lánh dục-tình như sao sa, như chớp nhoáng, chẳng biết đó là một tình thiên nhiên hay là vì bệnh ! Người nào được *Các-nương* yêu mà lại được thấy cặp mắt nàng lóng-lánh như thế thì thật là được thấy một điều may của trời báo ứng ! Nhưng tiếc thay ! Những người yêu *Các-nương* đã không ai đêm được, mà những người được *Các-nương* yêu cũng lại là vô kể nữa ! Nói tóm lại, *Các-nương* là một thân trinh-bạch bị chốt bụi còn con mà thành ra khách giăng hoa, mà khách giăng-hoa ấy chỉ nhờ được mấy may là lại hóa ra một gái thanh-tân trinh bạch, một lòng chan chứa ái-tình. *Các-nương* lại còn có tính kiêu-căng, có lòng tự-chủ, hai cái cảm-tình ấy mà bị người đã-động thì cũng có thể đứt tợn được như lòng trinh-bạch vậy. Tôi không nói gì nữa, linh-hồn tôi đường như thu cả vào trái tâm mà trái tâm tôi thì đường như thu cả vào đôi con mắt. Thốt nhiên nàng lại nói :

— Vậy ra chính ông anh vẫn đến hỏi thăm em trong lúc em đau yếu ?

— Thưa phải.

— Ông anh hẳn cũng biết thế là qui hóa lắm ! Em không biết lấy gì mà tạ được ân ông !

— Bẩm, bà cho phép tôi một đôi khi được lại hầu bà là đủ.

— Lúc nào thong thả mới ông anh cứ quá bộ lại chơi, từ năm giờ đến sáu giờ, từ mười một giờ đến nửa đêm em xin vui lòng mà hầu chuyện ông anh. Này, anh *Ngạc-tôn*, gẩy thử cho em nghe khúc *Thính-khiêu*.

— Sao lại gẩy khúc ấy ?

— Trước là để em nghe cho vui, sau nữa là vì em không thể nào rạo được bài ấy một mình.

— Vậy chỏ có đoạn nào bà chị không gẩy được ?

— Đoạn thứ ba, chỗ đi thương-thanh ấy !

Ngạc-tôn bèn đứng dậy, ngồi vào bàn đàn, đi khúc nhạc véo von của *Weber* tiên-sinh, cuộn bài mở để trên bàn. *Các-nương* thì một tay để lên bàn đàn, mắt nhìn vào sách, trông theo từng dấu, sẽ bắt tiếng đàn mà hát. Khi *Ngạc-tôn* gẩy đến đoạn *Các-nương* vừa nói thì nàng hát to lên và lấy ngón tay mà đưa đi đưa lại trên chốc bàn đàn :

— *Ré, mi, ré, do, ré, la, mi, ré*, đấy có đoạn ấy mà em chịu không gẩy nổi. Đi lại xem nào.

Ngạc-tôn gẩy lại, xong rồi *Các-nương* nói :

— Thôi, để em rạo thử coi.

Nàng ngồi vào chỗ mà [illegible] nhưng mấy đầu ngón tay nàng đi rồi rít, đến đoạn kẻ trên là y như gẩy lầm một tiếng. Nàng gắt lên rồ như giọng trẻ con :

— Là không ! Em không tài nào gẩy được đoạn ấy. Có khi cứ thế này đến hai giờ sáng ! Thế mà em trông thấy thằng bá-tước ngốc ấy nó gẩy không sách mà nghe thật êm tai thì em lại lộn tiết lên với nó, em chắc là vì thế !

Rồi nàng lại gẩy lại, nhưng đến đoạn ấy cũng vẫn gẩy lầm. Nàng cáu lên, quẳng sách đi xa, mà rằng :

— Ma nó bắt cả lão *Weber*, cả nghề nhạc lẫn bản đàn đi nhé ! Có tám tiếng đi thương thanh luôn mà không gẩy nổi, có bực không thôi ?

Rồi nàng khoanh tay mà nhìn chúng tôi và giẫm chân xuống đất. Nàng nói giận lên, hai má đỏ hây, hé cặp môi son mà sẽ bo một tiếng. Mợ *Buy-đăng*, đã bỏ mũ, đang sửa-sang mái tóc, mới với cái rằng :

— Nào, nào, lại sắp nổi giận lên đấy ! Khéo chẳng khỏi thân, em ạ ! Ta đi ăn có phải hơn không, chỉ chết đói rồi đấy.

Các-nương bấm chuông lần nữa, rồi lại ngồi vào bàn đàn, tay gẩy, miệng sẽ hát một bài ca [illegible] bây, lần này nàng gẩy được hết một cách. *Ngạc-tôn* cũng biết cách bắt ấy, bèn hát theo với *Các-nương*. Tôi mới lấy giọng thân-tình mà xin với nàng rằng :

— Chớ nên hát những câu bần ấy !

Nàng mỉm cười, giơ tay cho tôi mà rằng :

— Ô ! ông thật là người thanh-bạch quá !

— Bà nói vậy không phải là nói với tôi, mà thật là tự nói với bà đấy.

Các-nương làm bộ như muốn nói : Ô ! sự trong-sạch thân này không biết nó đã lâu rồi ! — Lúc đó thì *Na-ninh* bước vào. *Các-nương* hỏi :

Thế nào, bữa tối đã dọn chưa ?

— Thưa bà đã, một lát nữa.

Mụ *Buy-đăng* nói với tôi rằng :

— Á, ông chưa được xem nhà nhỉ, Đi, tôi dẫn đi xem.

Cái phòng khách thật là một cái động tiên. *Các-nương* cũng cảng đưa tôi với mụ *Buy-đăng* đi một lát, rồi nàng gọi *Ngạc-tôn* cùng cho phòng ăn xem bữa tối đã dọn xong chưa. — Mụ *Buy-đăng* nhìn trên một cái ngăn rồi cầm lấy một phó tượng nhỏ mà nói to rằng :

— Này, tôi không biết có thằng bé nào đấy !

Các-nương hỏi :

— Thằng bé nào ?

— Một đứa mục-đồng cầm cái lồng chim.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
MÁ VÀNG
BẢO HÀNH 2 NĂM
Máy kỹ mỗi chục chân kính
15 chân kính
Giá..... 11 $ 50
BÁN Ở HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2009

NHÀ BA MŨI
Số giấy nói 323
Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giống rằng « M. Tạ-duy-Tư » ở phố Francis Garnier, số 13, Hanoi, mới mua lại của M. Aviat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thời Sais mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.
Qui-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Lọng, số 48, (Route Mandarine).
Có đủng các thứ xe mới và chữa, và bán yên ngựa đồ xe.
Nay cáo-bạch
M. Tạ-duy-Tư

MỜI KẺ PHẢI SAU
Hãy hỏi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khí quản mà đã chữa thuốc không phải công, hoặc lỡ đã không chữa chăng nhỏ nữa; nay hỏi những người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi; nay hỏi các người phải những lao, nay tôi không cần các người nào nhờ nữa ngoài đó.
Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh phổi quá, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhượng tiên. Nghiệt là ai có bệnh ấy thì truyền cho con nối, truyền con nối nữa đời người cũng như không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được; bởi tôi nói đây quan trọng thế nào các người có hiểu không? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con để cái được, thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.
Bởi người Nam Việt, nếu các người không muốn giống Nam Việt bao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.
Vậy tôi viết thư cho hiệu Bác-sĩ MONTÈS số 58 Paul Bert Hanoi mà bởi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 8 bạc. Sáng và chiều trước khi ăn cơm, thì uống một thìa xúp, nếu một lọ, thì thấy khỏe mạnh và hết đau.
BRONCHOSERUM
Một lọ. . . . 0$90
Rượu Tonique Tonkinois vừa nổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . 2 $ 25
DẦU GAN CÁ THU
Một lít. . . . . 15 f. 00
Thuốc chữa bệnh hen rất thần-hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . 1$80
Thuốc viên « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . 4 f. 45
Sáu lọ. 24 50
Thuốc bổ huyết
« LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . . 11 f. 80
LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Một lọ . . . . . 12 f. 00
CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh sổi dịch: như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa này thường hay hại người chết là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.
Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippe. Thuốc này rất thần hiệu để cứu vớ số người ai cũng biết tiếng.
Giá bán mỗi viên một hào
Cách dùng: cách 3 giờ đồng-hồ uống một viện rồi uống nước rất nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng mà ở người cho nóng đến thế nhỉ trong 24 giờ là khỏi.
Bào chế MONTÈS, 58, phố Paul-Bert, Hanoi

chọn được người, nên lâu nay vẫn để khuyết và hiện nay về việc qui trình thủ xã thế nào đã có qui Báo-bộ xem sóc việc học, duy còn cái quốc-tủy dương ở cái thời-kỳ thay mới đổi cũ chưa hoàn toàn là mấy, thôi nếu chưa có đặt chức thủ-hiến dụng xem việc học cũng chẳng phương gì; chứ như chức Trưởng Bộ Binh thuộc về Võ-ban chẳng phải là một việc nhỏ, hiện nay việc cấm phòng ngăn giữ cũng tu bị quản-cơ đã cấy có Thượng-bang, nhưng xem quan quân sự vụ thuộc về Võ-ban ở Trung-Bắc lưỡng-kỳ thời hãy còn. Vậy chức Bộ trưởng há để lâu không chuyên trách được sao? Vậy thời chức Hiệp-tá đại học-sĩ là Thân-trọng-Huề cải lĩnh Binh-bộ-thượng-thư kiêm Học bộ-sự-vụ, nhưng song cơ mật Viện Đại-thần, chuyên Đô-sát-Viện Bộ-ngự-sử mới là hiệp chức. Việc này đã thương hiệp, trước lục tuần hành và thông lục tuần trí. — Khâm-thử.

Năm mới gặp vận đỏ. Chiều hôm mồng hai trời vừa nắng vừa gió ở làng P. B. có ông hương kia thui một con bò để ăn tết chẳng hay vô ý thế nào lại thui cả cái nhà bếp lẫn thui đến cái nhà chính, gió to trời nắng người ở xa gần đều mắc chơi xuân, chẳng ai đến cứu, làm cho cái vận đỏ của ông hương lúc bấy giờ đỏ lên thấu nửa lưng trời mà những nhà bàng cận sợ cái vận đỏ ấy đi mất vía. — Lại cũng hôm ấy ở làng A. C. nhà bác quyền nọ, nhân được sòng sóc-đĩa hơn 30 p. mua rượu về uống say đã lư-đừ thế mà chưa thỏa cái lòng vui-sướng, bác còn chạy đến phố khách mua hai phong pháo rõ to cầm ở hai tay vừa đốt pháo vừa hát vừa múa làm cho pháo vãng lên mái nhà cháy bùng lên. may nhờ nhà bác ở gần sông lại có đông người đến cứu, nhưng cũng đã phải cháy một vạt rất to ngót nửa mái nhà. Ấy là hai nơi gặp cái vận đỏ năm mới, thật it kẻ dám bì.

Đờ tôn tiền mua pháo. — Trong mấy ngày tết năm nay các nơi ở Kinh-thành lắm nhà đã dùng một thứ pháo rất là cách-vật mà tưởng cũng 5 được tiền mua pháo nhiều lắm: thức pháo ấy lấy một khúc tre khô dài ước hai thước tây dục cũng mất tre chừng một thước hai chân lại hai ba mắt rồi khoét một lỗ to bằng hạo bọc chiếc như là khoét lỗ ống sao thỏi gần nơi mắt tre chừa lại cách chừng 5, 6 phân tây. Lấy chừng nửa chai dầu hỏa đổ vào ống tre ấy rồi để ống tre xuống đất kê cao dầu rồng lên chêm lót chắc chắn rồi lấy một cái que nhỏ vẫn rẻ vào dầu dùng dầu hỏa đốt cháy rồi chui vào trong lỗ ấy thời cái dầu hỏa ở trong ống bắt ngọn lửa cháy lên làm cho trong ống tre rồng phải nóng quá khói ra trước miệng ống. Làm như thế chừng hai phút đồng-hồ ống tre nóng hung rồi thò miệng vào lỗ nhỏ ấy thời rõ mạnh rồi thấp lửa châm vào đó, tự nhiên dầu hỏa ở trong ống bắt hơi lửa nổ nghe tiếng rầm giống một cái pháo to vậy. Khi nổ xong một tiếng lại thò miệng vào lỗ ấy mà thổi một hơi rõ mạnh, rồi thấp lửa châm vào lại nổ tiếng khác liền, cứ như thế làm hoài thời chỉ nửa chai dầu hỏa giá mỗi bao bạc mà nổ được ba bốn trăm tiếng rất to. Nếu cứ đổ đầy thêm thời cứ nổ mãi mãi, nhưng trong khi chơi sự ấy phải có ý tứ tránh cho khỏi những lúc nổ ra tiếng thời chớ thò mặt vào miệng ống và nơi lỗ châm ngòi cho khỏi ngọn lửa phụt vào mặt. Trừ ra sự cẩn thận ấy thời không còn sự hại gì khác nữa, tưởng rằng dùng cách ấy cũng vui mà đỡ tiền mua pháo được nhiều lắm.

Mua vé quốc trái là một dịp tốt vô song, vừa làm giàu cho nước, vừa thêm của cho mình. Ai ơi, dịp tốt ấy, chớ nên bỏ mất.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Một người có sức mạnh. — Ta thường thấy những người trai trẻ sức lực hoặc gánh hoặc vác một lần bằng 3, 4 thằng lớn, hoặc những cái cây cột vừa to vừa dài, có người mạnh gánh đến 5 thằng lớn một lần là nhiều bết sức, nhưng thử đem mà cân thời từ 50. 60 hoặc đến 70, 80 cân tây là nhiều, ít thấy ai hoặc gánh hoặc vác đến 100 cân tây.

Nay thấy lò rèn-đầu ở Nước-ngọt, có một người trai gánh nổi đến 119 cân tây. Ai trông thấy cũng phải khiếp.

Người ấy quê ở Hòa mỹ (Quảng) nhà nghèo thường đi làm thuê làm mướn sinh nhai các nơi, trông người chẳng to lớn hơn ai mà lại có bề gầy 6m, cái mặt gân, nước da đậm đà, người trông không ai biết là người khỏe mạnh lạ thường. Năm nay mới độ hơn 31 tuổi. Nhưng về đường ăn uống thì nhiều lắm thường một bữa cơm ăn đến 19 bát, nghỉ một chập lại ăn thêm một rổ khoai luộc mới vừa lòng, nhiều khi từng ăn hết độ được vài lon gạo, như người thường thì đã no nê quá sức, hoặc ăn không hết, mà người ấy thời không dám nấu cơm phải nấu cháo mới ăn vừa bụng.

Có sức ăn nhiều như vậy, cho nên làm cũng được nhiều hơn người. Thường những người khác đi đốn bổi về bán cho lò nấu đầu, chỉ được độ 25, 27 xu là nhiều mà người ấy làm được 65, 70 xu một ngày là thường.

Chỉ có dân giã man mới không biết đường xe lửa ích lợi thế nào.
Người nào đã hiểu sự ích lợi ấy, phải cho vay tiền để làm đường xe lửa cho nhiều. Cho vay thế, vừa lợi cho mình, vừa lợi cho nước

XIN XEM CHO KỸ
Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, tan nhỏ mà làm ra không đủ được, lại giết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rầy đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :
« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đóng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi,
Nay kính,
Ed. Montès,
56, Rue Paul Bert, Hanoi

ANNONCES LÉGALES

ĐẠI-PHÁP CỘNG-HÒA
DÂN-QUỐC

Thay mặt cho Quốc-dân Đại pháp

Tòa-án Sơ-cấp Hanoi (Bắc-kỳ), trong phiên bất-thường ngày thứ tư, hai-mươi-một Septembre, năm một nghìn chín trăm hai-mươi-một, xử về việc trùng-trị, có tuyên cái án sau này :
Một bên thì :
Đông-Pháp Điện-khí Công-ty Hanoi, trụ sở tuyển-định tại phòng giấy Luật-sư Larre,
là bên nguyên ;
Và quan Biện-lý tòa Sơ-thẩm Hanoi (Bắc-kỳ).
Theo với bên nguyên ;
Một bên thì :
Hamaide (Louis), hai-mươi ba tuổi vô nghệ-nghiệp, là con trai Gustave và Hoàng-thị-Học, sinh tại Hanoi, trụ-sở tại phố hàng Bát-đàn số 44, chưa lấy vợ, chưa can án bao giờ, là người biết chữ không lý giám,
Phạm tội ăn cắp ;
Có ra tại Tòa-án ;
Khi hỏi đến việc ấy thì luật-sư Larre có thay mặt cho bên nguyên là Đông-Pháp Điện-khí công-ty ;
Xét xong cân-cước của người bị cáo thì Tòa xét ngay đến việc.
Quan Biện-lý đã bày tỏ công việc ; các giấy má trong việc kiện này đã đọc tại Tòa ;
Một người làm chứng do quan Biện-lý đòi đến, sau khi phát thệ theo như điều 155 trong Hình-luật tố-tụng pháp, đã cung đề Tòa nghe :
Người bị-cáo đã bị xét hỏi và đã cãi cạo :
Quan Biện-lý đã tom lược việc đó và đã đọc lời tong-luận ;
Luật-sư Larre, may mắt bên nguyên có xin ngoài cái tội quan Biện-lý đòi phạt không kể, Tòa phạt người bị cáo phải trả cho bên nguyên những tiền bồi thường tuy Tòa ước định ; lại xin Tòa cho dáng cái án này vào trong một tờ nhựt-bao Tây và ba tờ nhựt-bao Nam, tiền phi-tổn bao nhiêu người bị cáo phải chịu lấy ;
Quan chánh Tòa án đã hỏi người bị cáo có muốn nói thêm điều gì nữa để cãi không thì tên bị cáo ấy đã khai rằng không nói gì nữa ;
Đoạn rồi, quan Chánh Tòa án đã tuyên ngay tại pháp-đình cái án sau này :
Tòa án :
Đã nghe lời tổng-kết của bên nguyên ;
Đã nghe lời đối kết-án của quan Biện-lý ;
Đã nghe những lời cung và lời cãi của tên bị cáo ;
Đã nghe lời cung của người làm chứng ;
Sau khi đã xét định theo như pháp luật ; xử trước mặt lưỡng-tạo tại công đình theo về việc trùng-trị và xử bực sơ thẩm ;
Chiếu chi sự cứu vấn và những lời tranh luận, thì Hamaide (Louis) ngày tháng tám năm một nghìn chín trăm hai mươi một có dùng cách man trá mà lấy điện của Đông-Pháp điện-khí công-ty ;
Chiếu chi việc ấy xét ra như vậy là phạm vào khinh-tội, ở trong Hình pháp, điều thứ 379 và 401 đã có nói và có định phạt như sau này :
Điều 379. — Phàm kẻ nào dùng cách man-trá mà lấy một vật không phải là của mình thì phạm vào tội ăn cắp.
Điều 401. — Những việc ăn cắp khác không nói rõ trong đoạn này, như là việc trộm cắp nhỏ, cùng những việc toan phạm vào các trộm cắp ấy thì phải phạt giam it ra từ một năm cho đến năm năm và lại có thể phải phạt bạc it ra từ mười-sáu *francs* cho đến năm trăm *francs*.
Chiếu chi lời bên nguyên xin số tiền bồi thường ;
Chiếu chi sự thiệt hại của Đông pháp điện khí công-ty nên xức vào số mười đồng hoa-viên ;
Chiếu chi lại nên y lời xin của bên nguyên xin đăng cái án này vào trong bốn tờ báo mà ba tờ là báo Annam.
Nhưng chiếu chi trong việc này cũng có điều nên giảm đẳng, có thể cho người bị cáo được hưởng những khoản nhân nhượng của đoạn cuối cùng điều 463 trong bộ Hình-pháp.
Vì những lẽ đó :
Tuyên cáo rằng tên Hamaide (Louis) đã phạm và chịu cái khinh-tội ấy, nay Tòa chiếu theo những điều luật quan Chánh án vừa mới đọc trên đó mà phạt y một tháng giam.
Lại xử y, theo mọi cách thi hành trong luật, phải trả cho Đông-pháp điện khí công-ty số tiền bồi thường mười đồng hoa-viên (10 p. 00)
Phụ thêm với cách bồi thường ấy, Tòa lại bắt đăng cái án này vào trong một tờ báo Tây và ba tờ báo Nam tùy bên nguyên được chọn lấy.
Xử bên nguyên phải chịu tiền tổn phí là mười sáu đồng rưỡi (16 p. 50) mà trong số ấy thì bên nguyên đã xuất ra bảy đồng năm mươi tư xu và Công khố đã xuất cho tám đồng chín mươi sáu xu, trong số ấy là chưa tính tiền phi tổn cái án này cùng những tiền giấy má về sau, bên nguyên muốn lấy lại tiền đã xuất ra thì kiện lại người bị cáo mà lấy.
Nếu có phải dùng cách giam thâu, mà đòi tiền ấy thì Tòa cho thì hành cái thời-hạn it nhất theo như luật đã định.
Song le chiếu chi Hamaide (Louis) chưa can án về trọng-tội hay khinh-tội về luật thường bao giờ.
Chiếu-chi Tòa án xét nên cho y được hưởng những khoản nhân-nhượng của điều-luật ngày 26 Mars 1891 như sau này :
Điều thứ nhất trong luật ngày 26 Mars 1891
Nếu người bị tội trước chưa phải tội giam về các trọng-tội hay là khinh-tội trong luật thường mà bây giờ phải phạt giam hay là phạt tiền thì các tòa Thượng-thẩm hay là các tòa Sơ-thẩm cứ trong một bản án fy có thể chiếu những cớ lẽ mà cho huyền tội được. Nếu trong hạn năm năm, kể từ ngày tuyên án mà tòa Sơ-thẩm hay tòa Thượng-thẩm, mà người can án không phải tội giam nữa hay là một tội gì nặng hơn về luật thường thì cái án ấy được kể như là không có vậy. Nhược bằng trong hạn năm năm phạm tội như đã kể trên fy thì cái tội thứ nhất phải thi hành trước mà không có thể kể lẫn vào với cái tội thứ hai được.
Vì những lẽ đó :
Tòa định rằng cho huyền cái án một tháng tù vừa mới xử phạt tên Hamaide (Louis).
Khi tuyên án xong rồi, quan chánh án có bảo cho tội-nhân rằng nếu phải can án lần nữa theo như điều thứ nhất luật ngày 26 Mars 1891, thì cái tội thứ nhất sẽ phải thi-hành luôn thể với cái tội thứ hai, và các tội trong việc tái phạm sẽ phải kết treo như các khoản điều 57 và 58 đoạn thứ 2 trong bộ Hình-pháp.
Như vậy án này đã xử xong và đã tuyên tại công-đình ngày thứ hai mươi-một Septembre năm một nghìn chín trăm hai mươi mốt, có ông Morché ngồi làm chánh Tòa án, có ông Léger ngồi làm Biện-lý và ông Filipecki ngồi làm lục-sự,
Quan chánh án, *Viên lục-sự,*
Ký tên : MORCHÉ Ký tên : FILIPECKI
Ở bên cạnh cái án, sở Văn-tự có ghi như sau này :
Đã vào sổ tại Hanoi (Bắc-kỳ) ngày mồng sáu Octobre năm một nghìn chín trăm hai mươi mốt, trang thứ chín mươi tư, ở thứ hai mươi bốn.
Lấy ba phân : là ba đồng 30 xu.
Quan chủ sự sở Văn tự :
Ký tên : MAUBEL
Vậy thì quan Thống-lĩnh Đại-pháp Cộng-hòa dân-quốc ra lệnh cho các chưởng tòa coi về việc fy phải đem thi hành cái án này ;
Các quan Chưởng-lý và Biện-lý tại các tòa án Sơ-thẩm phải trợ lực trong việc thi hành.
Các quan và các viên-chức có bỉnh quyền nếu có giấy đòi thì phải trợ lực mà thi hành.
(Chữ ký)
thảo tờ án này để do quan Chánh-án và viên Lục-sự ký tên.
Chứng thực rằng sao như nguyên bản : Theo tờ xin của luật-sư Larre mà cấp cho.
Tại Tòa án. Thay mặt viên Lục-sự,
Quan Biện lý *Tòa án :*
Ký tên : Không rõ Ký tên : Không rõ
3215

Hiệu bán sách, giấy, bút, truyện, cùng các thứ dùng trong phòng giấy.
KIM-GIANG
76, rue Tiên Tsin, 76 — Hanoi
Gần Cửa Đông Thành Hoi
Các ngài ở xa muốn đặng hoặc buôn hoặc dùng thì xin thêm giá phải chăng và gửi hàng theo lối gửi ngân lĩnh hóa (contre remboursement)
2132

CHÍNH PHỦ TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP
Phát-hành 123.600 trái-phiếu, giá mỗi trái-phiếu là 50 đồng bạc
CÓ RÚT SỐ, TRÚNG ĐƯỢC TIỀN
CHẲNG LÂM LẠ TRONG BA MƯỜI NĂM SẼ HOÀN LẠI HẾT
GIÁ TIỀN PHÁT HÀNH MỖI PHIẾU LÀ 50 ĐỒNG
Cả 123.600 trái-phiếu mỗi năm đều được dự bốn kỳ rút số. Mỗi kỳ rút số có những số được lĩnh tiền như sau này :

Kỳ rút số ngày 1er Juin và ngày 1er Décembre	
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	10.000 đồng
1 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
12 trái-phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.016 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng
Kỳ rút số ngày 1er Mars và ngày 1er Septembre	
4 trái-phiếu được hoàn lại bằng	1.000 đồng
26 trái-Phiếu được hoàn lại bằng	500 đồng
1.000 trái-phiếu được hoàn lại bằng	100 đồng

Như vậy mỗi năm có thảy có 4.120 trái-phiếu được hoàn lại bằng vì 1.200 đồng bạc mà trong số tiền hoàn lại ấy, có 2 lô là 10.000 đồng, 10 lô là 1.000 đồng.
Rút số thứ nhất định vào ngày 1er Juin 1922
Những trái-phiếu trúng số, thì ngày hôm 15 tới sau ngày rút số được lĩnh tiền, mà số tiền ấy phải trừ lấy thuế theo như lệ thường còn bao nhiêu thì lĩnh tại các ngân-khố ở Đông-pháp.
Tiền mua trái-phiếu sẽ nhận từ ngày 1er đến ngày 20 Mars 1922 tại tất cả các ngân-khố Đông pháp, tại các phòng giấy bưu-chính cụ thể, và tại tất cả các chi điểm của nhà Đại-pháp Hội-lý ngân-hàng, không phải mất thêm phí tổn gì cả, mà cũng không có hạn chế số tiền nhận đến bao nhiêu là cùng. Song các sở bưu-chính chỉ được thu số tiền mua phiếu đến bằng hay là kém giá tiền 10 phiếu mà thôi.
Chánh-phủ Toàn-quyền Đông-pháp được quyền giảm bớt số phiếu đến mua.
Mua 10 trái-phiếu hay là hơn 10 trái phiếu thì phải nộp tiền ngay tức số ; còn những số trái-phiếu mua ngoài số ấy mười phiếu, thì lúc đến mua phiếu phải nộp một phần chia năm giá tiền, nghĩa là mỗi một phiếu phải nộp ngay 10 đồng, còn thiếu lại bao nhiêu thì chậm lắm là lúc nhận giấy trái-đơn nhứt định phải nộp nốt.
Những trái-đơn nhất định sẽ giao cho các nhà mua phiếu ngay lúc hết hạn mua phiếu và trước ngày rút số kỳ đầu.

CÁC CUỘC ĐI XEM
SĂN-HIÊN
Bán vé chục
Bản hội có bán vé chục các hạng mỗi một đồng bạc thứ được ba hào. Qui khách ông ba nào muốn đàng xin cứ lại những hiệu này mà mua :
ÍCH-KỶ, 58 phố hàng Giấy
HÒA-PHONG, 12 phố hàng Mã-may
NGUYỄN-THỊNH, 43 phố hàng Gai
Tối thứ tư :
QUAN ÂM THỊ KÍNH
Tối thứ năm :
LONG MÔN XUẤT HỒ
Có xem tích này mới biết Nhân-Qui là người sức khoẻ xưa nay ít có.

CINÉMA PALACE
(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)
Tuần lễ từ thứ tư 8 đến thứ ba 14 Février 1922
Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bảy chớp 5 h. 30
CHƯƠNG-TRÌNH
THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Các việc lớn trong thế giới
FAN-FAN
Đoạn thứ 1, 2, 3, 4 và 5
Trích ở trong « THIÊN PHƯƠNG DẠ ĐÀM, giải cô Tây 5 đoạn. Cảnh rất đẹp của M. Bernard Mac Couvelle xem
Những nơi đóng tích đều một đo tới Nhật-Bản rất là sang trọng
NHỮNG CỦA CẢI CỦ BỐ
Hài kịch rất lý-thú chia làm hai đoạn
Tuần lễ sau có chiếu tích :
SỰ GIAN-NAN CỦA SỐ PHẬN
KÍNH-CÁO
Xin các qui-khách đừng chịu đợi một lỉ lần nữa rồi bản-quán mới có thể chớp được hết tất cả 12 tích « NGƯỜI ĐÀ MẤT » ; song xin có chắc cho rằng : bao giờ có thể chớp được thì bản-quán sẽ chớp ngay. Vậy có lời để các qui khách lượng tình.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng … Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 8 Février 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước. 6 f,35
Nhà Ngân-hàng . . . . . . 6 . 35

Tàu tới tàu đi

Tàu *Daiing* ở Bordeaux đã chạy sang Đông-Pháp ngày 12 Janvier.

Tàu *André Lebon* ở Marseille đã chạy sang Đông-Pháp ngày 16 Janvier.

Tàu *Cap Arcona* mang thư sang Pháp, đến ngày 10 Février, ở Haiphong sẽ chạy.

Thư tín ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe hỏa 20 giờ 7 phút tối mồng 9 Février.

Tàu *Orénoque* ở Saigon sẽ chạy ra Trung-kỳ và Haiphong ngày 14 Février.

Tàu *Azay-le-Rideau* ở Yokohama sẽ chạy ngày 13 Février. Chừng 24 này thì tới Haiphong.

HỘI PHÁP-THƯƠNG VẬN-TẢI

Số 7, cạnh trường Y-viện

CÓ BÁN Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . . 2.800 $ 00

CHO THUÊ: Một khu đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Bobillot.

… nắm về nghề đóng xe rất tinh xảo! Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Hạng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua góp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại. 1806

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Có các ngài thường hay ký tên viết tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, hễ điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là nó sưng một cái hạch ở dưới bàng quang. Người bị lậu đã thành kén thì thường muốn đi đại tiểu tiện mà không đi được, hay mỏi đùi, đau lưng, đi cũng đau ngồi cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà cố rặn thì ra một thứ phân loãng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lại dính một tý máu. Sự đó là thường bởi muốn đi tiểu-tiện quá hóa sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đẻ cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là rẻ, ấy cũng là nhờ có thứ thuốc *Santal Monal* nó làm cho khỏi mắc phải bệnh lậu kén, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều tính chất riêng và rất bổ, lẫn vào nước tiểu để rửa những tỳ thận ở bàng quang, nhờ thế bệnh lậu tức thì khỏi hẳn và không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

Ở các hàng bào-chế ta đều có bán cả. 2056

OMEGA

CÓ BÁN TẠI

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Nên hỏi giá của Bản-hiệu. 1974

Nhà Bán đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quán Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 54

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUMON R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiện

SOLUTION R. HOLBÉ 2 $ 80 một chai

Theo luật mới — Muốn dùng thuốc này phải xin đơn quan Đốc-tờ người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE » 1 $ 00 một lọ

Thuốc bổ-máu; bán ăn-ngủ, mỏi mệt không muốn làm việc gì; dùng thuốc này hay lắm!

Mấy thứ bản-hiệu hay bán: Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh Giang-mai

Thuốc ho-dờm SIROP PECTORAL đặc-cổ, sổ-mũi. Thuốc tao chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc uống — 2 $ 00 lọ 30 viên
thuốc thụt — 0 $ 90 một chai

Chữa các chứng lậu: chứng kí mới hay cũ: uống thuốc … thụt thuốc … của Bản-hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được vô số người phải bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE » 1 $ 00 một lọ

Trị những bệnh đàn bà như: Kinh nguyệt không đều, hay là khi hành kinh đau đớn mình mẩy, khí đau bụng, gầy còm, uống thuốc này đổi màu sắc lấy lại màu tốt trong mình để hao kém.

ĐỒ BUỘC THUỐC
ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MỔ-SẺ

Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, thuốc *Citrate* và thuốc *Bromure*

Bán cuộn và bán bao kín

Bán cất và bán lẻ

« THUỐC DÊRÊ »
0 $ 90 một chai 1/4 littre

Trị bệnh giang-mai bất kì mới hay cũ. Dùng thuốc 914 rồi thì nên uống thuốc này cho tiệt nọc! Dùng thuốc khác rồi cũng cần phải uống thuốc này thì mới chắc khỏi hẳn được! Thuốc này rất hay, rất quí; vì chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn littre. Giá có 3 $ 00 mà thôi.

SOCIÉTÉ ASIATIQUE D'IMPORT ET D'EXPORT

Số 21, Rue Jules Ferry, ở Haiphong

CÓ BÁN: Vải, dạ, len, rượu vang, rượu sâm banh, rượu cốt nhắc, các thứ đồ hộp, vân vân.

Ai muốn hỏi gì, bản-hiệu sẽ sẵn lòng trả lời và sẽ gửi ngay các mẫu hàng đi. 2075

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư.

Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 67, SAIGON

Giá mua đồng niên 5 $ 00

Thực là một tập báo nói riêng về đường kinh tế rất có ích cho tất cả mọi người. Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, lời lẽ nói rất dễ dàng lý-thú.

đeo trông thực đẹp

bằng vàng riệp thực tốt trông
Nhẫn có thích giầu NHẪN-THỨC
Bản Hiệu xin làm đơn (garantie)
hễ khi không đúng giá lại tính
theo thời giá không thiệt

Giá bán mỗi cái

nặng 1 đồng cân		6 $ 50
1 .. 5 phân		9 20
.. 2 .. cân		11 90
.. 2 .. 5 phân		14 60

Những giá này là kể cả tiền cước, muốn thích tên thì thêm 0 $ 20
Quí khách có chiếu có đến, xin cứ gửi mandat về chỉ trong 2 hôm xin xong và gửi lập tức

TONG YUNE TAI
49 Hàng-Ngang 49
HANOI
Bằng gửi contre remboursement

NGUYỄN-HỮU-THU DIT SEN
HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN:

Tàu BẢO-THẠCH (JADE) chạy Hải phòng, Nam-hải, Bắc-hải, Hongkong
Tàu GIAO-CHỈ chạy Hải-phòng, Nam-định
Tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng, Nam-định.
Tàu TÂN-ĐỆ chạy Phả-lại (Sept Pagodes), Lâm.
Tàu CÁT-TƯỜNG chạy Hải-phòng Kiến-an.
Tàu CHAMPAGNE chạy Hải phòng, Hongay.
Tàu ĐỆ-ĐỆ chạy Hải-phòng Hải dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành

Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải phòng
Phố Bonnal số 61 — Phố Tourane số 9
TÉLÉPHONE Nº 561 2011

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện-lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các quí-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Có xe Ô-TÔ cho các quí-khách đi giờ, hoặc đi các tỉnh

Giây nói số: 280 — hoặc số: 150

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2048

BẠCH-THÁI-BƯỞI
CÔNG-TY

HÀNG TÀU SÔNG BIỂN

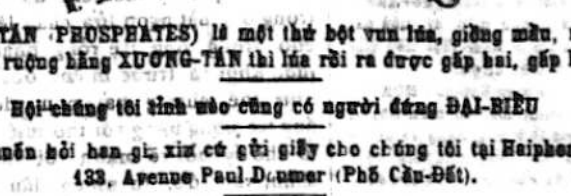
Tàu chạy phiên khắp các ngọn sông Bắc-kỳ:
Tàu chạy ven biển Bắc-kỳ và Trung-kỳ:
Tàu cho thuê cả chuyến:
Tàu hải thuyền và sà-lan:

Bản-ty cũng có bao cả hàng hóa xuất-cảng nhập-cảng

Ai cần điều gì xin hỏi tổng-cục tại Haiphong và các phân-ty tại Nam-định,
Hanoi, Tuyên quang, Việt-trì và Bến-thủy 2005

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN

133, Avenue Paul Doumer à Haiphong

XƯƠNG-TÁN (PHOSPHATES) là một thứ bột vun lúa, giồng mầu, rất tốt, Vun ruộng bằng XƯƠNG-TÁN thì lúa rồi ra được gấp hai, gấp ba.

Hội chúng tôi tỉnh nào cũng có người đứng ĐẠI-BIỂU

Ai muốn hỏi han gì, xin cứ gửi giấy cho chúng tôi tại Haiphong, 133, Avenue Paul Doumer (Phố Cầu-Đất).

Chúng tôi bán giá như sau này, hàng lấy tại nhà-máy ở Haiphong
23 $ 00 một tấn PH. 19/21. Thứ bột để vun ruộng-chua.
32 , 00 một tấn PH. S Thứ bột này thông dụng cả ruộng chua, ruộng-ngọt 2035

NHI-NỮ TẠO ANH-HÙNG

(Chuyện một người mỹ-nữ chỉ ước ao kết duyên với anh-hùng, khiến cho chàng thiếu-niên kia muốn làm anh-hùng mà phải mạo-hiểm vào nơi rừng xanh núi đỏ, để khảo-cứu về khoa-học, sau phát-minh được nhiều thứ báu lạ, trở nên một nhà khoa-học có danh-tiếng. Nhưng trời xanh ghen với má hồng, vàng đỏ làm đen lòng thế, thành ra lắm nỗi rất éo-le...)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

« May mà trong hội trường cũng « có nhiều đàn bà qui-phái. Tục nước « Anh rất kính trọng đàn bà, không « dám thì sự vô lễ ở bên cạnh, cho « nên bọn tranh đấu kia phải thôi « ngay, mà mấy người to tiếng cũng « dần dần lại ngồi im lặng.

« Hạ-lan-kỳ bác sĩ bấy giờ mới « đứng dậy. Tinh-thần thái-độ ông « ta rất là kỳ dị. Trước hết ông ta « giơ tay vẫy mọi người bảo ngồi cả « xuống, rồi sau sẽ nói: Tôi trông « cái cảnh tượng bây giờ mà lại nhớ « đến cảnh tượng năm trước. Trong « ngày khai-hội thủa xưa cũng có « phần nhiều người ngu độn cố chấp « không tin lời tôi. Chính Sư-mạch- « lợi bác-sĩ đây là mình đi trông đúng « ấy mà cố sức kháng cự với tôi mãi. « Ngày nay thì Sư-mạch-lợi bác sĩ « đã biết lỗi qua rồi. Sư mạch lợi « bác sĩ thủa xưa đã phản đối một « cách kịch liệt, chắc các ngài cũng « hãy còn nhớ. Nếu không có điều « gì xác thực chứng nghiệm thì cớ « sao ông ta lại đổi được cái lòng « cố chấp mà chịu theo tôi. Và các « ngài dự hội thủa xưa tất có ý tin « phục Sư-mạch-lợi bác sĩ vậy mới « công cử ông ta đi để khảo sát. Nay « được nghe những lời báo cáo của « ông ta, lại không lấy làm tin, há « chẳng phải là ngu lắm sao! Thiết « tưởng mọi người đến dự hội thủa « xưa cũng chưa đến nỗi ngu như thế. « Những lời kháng nghị của mấy ông « vừa ngồi xuống ghế kia thật là điên « rồ quá hơn mọi người thủa trước. « Trước tôi cũng không muốn đem « cái ý tình thảm mà nói với những « người ngu độn, bây giờ tôi đã phải « chịu nhún một bậc, để phân giải « cho các ông khỏi nghi-ngờ.

« Mọi người dưới đàn đều cả cười. « Hạ-lan-kỳ bác-sĩ lại nói: Ngày nay « báo-cáo thành-công, vốn là cái « chuyên trách của Sư-mạch-lợi bác « sĩ, nhưng tôi đây nguyên là một « người phát khởi ra việc này. Tôi « đưa 3 người kia đến cõi đất thiêng « liêng ấy, được trông thấy các con « vật quái lạ mà về, thế thì cái công « to này thật bởi tại tôi. Ngày nay « tôi cũng nên có cái trách nhiệm « phải trần thuyết mọi lẽ, để cho công « chúng được hiểu mà đem lòng tin. « Các ông bảo rằng: « Sư-mạch-lợi « bác-sĩ chưa đem được cái gì về để « làm chứng cứ » Nhưng các ông « không biết rằng trước kia nguyên « vẫn có đủ chứng cứ, từ khi bị Mao- « nhân cướp phá, đem các phiến ảnh « hủy hoại mất cả, chẳng còn cái nào.

« Mọi người dưới đàn lại cười ồ « lên mà rằng: câu nói ấy chúng tôi « đã được nghe nhiều lần rồi, bây « giờ xin ngài nói câu khác. Hạ-lan- « kỳ bác sĩ nói: Tôi vừa nói đến Mao- « nhân, mà sực nghe tiếng người « nhao nhao ngày nay, chẳng khác « chi giống Mao-nhân cả, tôi lại tưởng « tượng hình như thân nay vẫn hãy « còn đứng ở trên cõi đất lạ kia.

« Mọi người dưới đàn lại cả cười. « Hạ-lan-kỳ bác-sĩ nói: dẫu bị Mao « nhân hủy hoại, mà các phiến ảnh « cũng còn mọi vài cái, có thể chứng « tỏ được rằng không phải là lời nói « bịa.

« Sư-mạch-lợi bác-sĩ cầm một phiến « ảnh đứng ở trên đàn, giơ cao cho « mọi người xem. Có kẻ bảo cái « ấy đủ làm chứng cứ thì mọi người « lại huyên náo lên mà phản đối, « chẳng còn nghe rõ tiếng gì.

« Sư-mạch-lợi bác-sĩ lại đem các « tiêu-bản về giống côn-trùng cho « mọi người xem. Trong đám đông « người, bỗng thấy một kẻ quát to « lên mà rằng; Không không! Cái « đó không đủ làm chứng cứ được. « Hạ-lan-kỳ bác-sĩ nói: Ai [illegible] « đủ làm chứng cứ?

« Ý-linh-a lại đứng dậy mà bảo « rằng: Các giống côn-trùng ấy chỗ « khác cũng có thể tìm thấy được, « cứ gì phải ở trên cõi đất lạ kia! « Thế thì sao đủ làm chứng cứ. Mọi « người nghe nói, lại vỗ tay để họa « theo.

« Hạ-lan-kỳ bác-sĩ nói: Có thể « thật! Một câu bình-phẩm xác « đáng như thế, thật nên lấy làm « kính phục. Bây giờ xin để phiến- « ảnh và các cái tiêu-bản này đây, « hãy thử cùng các ông nói về giống « sinh-vật ở trên cõi đất lạ. Giống « sinh-vật ở trên cõi đất lạ, có một « thứ gọi là giống hồng-bức, các ông « đã biết hay chưa?

« Mọi người dưới đàn lại nhao- « nhao lên mà rằng: Đó là câu nói « hoang-đường! Hạ-lan-kỳ bác sĩ nói: « Tôi có bức ảnh con hồng-bức, thực « là chụp được trong khi nó còn đang « sống, phỏng có đủ làm chứng cứ « hay không?

« Ý-linh-a nói: Vừa rồi đã bảo « phiến ảnh không đủ làm chứng cứ, « sao ông lại còn nói câu ấy. Hạ-lan- « kỳ bác-sĩ nói: Nếu vậy thì ông « muốn trông thấy con hồng-bức « thật, mới lấy làm tin hay sao? Ý- « linh-a nói: Vâng!

« Hạ-lan-kỳ bác-sĩ nói: Giả sử « chính mắt ông trông thấy thì chắc « ông không còn cãi sao được nữa. « Ý-linh-a nói: có thể thật! Hạ-lan « kỳ bác-sĩ liền giơ tay lên, ngảnh lại « nhìn Nãi-đức sẽ bảo mấy câu. Nãi- « đức rảo bước đi ra phía sau đàn « mà xuống.

« Hồi lâu thấy ông ta và một người « hắc-nhân cùng khiêng một cái rương « lớn ra. Cái rương ấy hình như « rất nặng. Hai người phải cố sức « mới khiêng nổi, vừa khiêng vừa « dịch bước, dần dần đến trước mặt « Hạ-lan-kỳ bác sĩ.

« Bấy giờ mọi người dưới đàn, « tranh nhau muốn đợi xem trong « rương ấy có gì, ai nấy lại đều lặng « im, không huyên náo như trước « nữa. Hạ-lan-kỳ bác-sĩ sẽ mở nắp « rương, rồi ghé mắt dòm, lại cong « hai ngón tay gõ vào cạnh rương « mà gọi rằng: Vật báu của ta, mau « mau mà ra! Vật báu của ta, mau « mau mà ra!

« Bỗng nghe trong rương có tiếng « sột soạt, thình lình thấy một con « quái vật nhảy ra, đứng ở miệng « rương. Viên hội trưởng là Đỗ-hàn « công tước đang ngồi gần tại đấy. « Sực trông thấy con quái vật, kinh « hãi mà đứng dậy, ngã nhào xuống « dưới đàn.

« Giả sử mọi ngày mà có viên hội « trưởng như thế, chúng tất cười ồ lên « nhưng bấy giờ ai nấy đều chú ý « nhìn vào con quái vật, không hề « chớp mắt, hình như không trông « thấy viên hội trưởng ngã vậy.

« Con quái vật ấy hình dáng dị « dạng lạ thường. Hai mắt tròn và « nhỏ, đỏ như hòn than, sẽ há cái « miệng to lớn ra, nhe bộ răng trắng « nhọn. Hai vai gồ cao, có thứ gia « mỏng dính liền xuống phía dưới, « trông hình như một miếng vải đen « rách sác tro, xếp nếp lại mà thành « ra.

« Người ta mới sực trông thấy, « tưởng chừng như trong khi còn « trẻ mà trông thấy bức vẽ các giống « yêu quái, ai nấy cũng phải mất vía « kinh hồn. Mọi người dưới đàn đều « nhao nhao mà lấy làm kinh hãi...

(Còn nữa).

Imprimerie du Trung-Bắc Tân Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-VĨNH